ਲੀਲਾਵਤੀ ਕਿਰਟਲ ਮਹਿਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰੱਸਟ

ਵੀ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂਨਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

(2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12322)

ਨਵੰਬਰ 14,2019

[ਮੋਹਨ ਐੱਮ. ਸ਼ੰਤਨਗੌਦਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ. ਜੇ.

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986-ਐੱਸ. 2 (1) (ਡੀ) ' ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਅਧੀਨ-ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ/ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ-ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ 29 ਫਲੈਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵੱਲੋਂ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਢਾਂਚਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2002 ਵਿੱਚ ਫਲੈਟਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ-ਡੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆਃ ਐਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਧਾਰਾ. 2 (1) (ਡੀ) 1993 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ No.24 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1993 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ No.50 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ)-ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 2 (ਓ)-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਐੱਫ ਹਾਊਸਿੰਗ ਨਿਰਮਾਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ-ਐੱਸ. 2 (1) (ਡੀ) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ-ਆਖਰਕਾਰ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖਪਤਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ-ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ-ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ, ਇਹ ਪੰਡੋਰਾ ਦਾ ਬਕਸਾ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਚੰਗੇ/ਸੇਵਾ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੀ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ' ਖਪਤਕਾਰ 'ਯੂ / ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) (ਡੀ) ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2

(1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, 1986, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਨ। ਐੱਫ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟੈਸਟ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜੋ 'ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਦਲੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1993 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 24 ਦੁਆਰਾ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1993 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 50 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ)। 1993 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 50 ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਓ) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐੱਚ ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਲਾਵਤੀ ਕਿਰਟਲ ਮਹਿਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰੱਸਟ v ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏ ਹਾਊਸਿੰਗ ਨਿਰਮਾਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ' ਖਪਤਕਾਰ 'ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖਪਤਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਇੱਕ ਲਈ ਹੈਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਖਪਤ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭਾਰਥੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ।

1.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੰਡੋਰਾ ਦਾ ਡੱਬਾ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ' ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ-ਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ' ਹੈਃ (i) ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ,' ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ/ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਇਕਾਈਆਂ. (ii) ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨੇੜ੍ਹਲਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਤੀਵਿਧੀ. (iii) ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭਾਰਥੀ। ((iv) ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਰਥੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਖਪਤ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ

ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ' ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ 'ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਲੈਟਾਂ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਮੈਡੀਕਲ/ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਫਲੈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬਿਹਤਰ ਮੈਡੀਕਲ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਐੱਫ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪਲੱਸ ਜਾਂ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਜੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਸ' ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ।

ਕਲਪਵਰੁਕਸ਼ਾ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ v. ਤੋਸ਼ਨੀਵਾਲ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (ਬੰਬਈ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ (2000) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 512: [1999] 3 ਸਪਲਾਇਰ.

ਸਪਰਿੰਗ ਮੀਡੋਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ v. ਹਰਜੋਲ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕੇ. ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, I (1998) ਸੀ. ਪੀ. ਜੇ. 1 (ਐਸ. ਸੀ.); ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ v. ਪੀ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (1995)

3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 583 [1995] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 174; ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਡਿਜੀਟਲ ਕਲਰ ਲੈਬ v. ਅਗਫ਼ਾ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2018) 14 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 81 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। - ਚੀਮਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ v. ਰਾਜਨ ਸਿੰਘ (1997) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 131 [1996] 8 ਸਪਲਿ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 340; ਸਿੰਕੋ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ। ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਗਰੀਵਜ਼ ਕਾਟਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (1991) 1 ਸੀ. ਪੀ. ਜੇ. 499-- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲ

[1995] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 174 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਪੈਰਾ 3

(2018) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 81 ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਪੈਰਾ 3

[1996] 8 ਸਪਲਿ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 340 ਪੈਰਾ 3

[1999] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 619 ਸਪੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਰਾ 3

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12322 2016 ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 76 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਿਤੀ 25.10.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਭਾਰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਭਾ ਧੂਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਹਿਤਾ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਸੂਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਐਸ. ਜੇ. ਅਮਿਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ

ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਵਿਪਿਨ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਭਾ ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਮੋਹਨ ਐੱਮ. ਸ਼ੰਤਨਗੌਦਰ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ('ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ') ਦੇ ਮਿਤੀ 25.10.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 117/2016 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1/ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਠਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਲੋਨੀ 'ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਾਰਕ' ਵਿੱਚ ਬੱਤੀ '1 ਬੀ. ਐੱਚ. ਕੇ.' ਫਲੈਟਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਮਧੁਵਨ' ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਅਪੀਲੈਂਟ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਅਪੀਲੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਲੀਲਾਵਤੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 29 ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ। 29 ਹਰੇਕ ਫਲੈਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 25.11.1995 ਉੱਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ 16.3.1996 ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨੇ 17.2.1997 ਉੱਤੇ ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 2002 ਤੱਕ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ 2-3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਢਾਂਚਾ ਖਸਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2002 ਵਿੱਚ ਫਲੈਟ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ 2004 ਤੋਂ ਇਹ ਫਲੈਟ ਅਣਵਰਤੇ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।.

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਨੰਬਰ 3772/2014 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 21.5.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ

ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਜੇ ਕੰਸਲਟੈਂਟਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾਗਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2015 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐੱਫ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਫਲੈਟਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰ. 117/2016 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2002 ਤੋਂ 2015 ਤੱਕ ਜੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਨੁਕਸਾਨ, 'ਮਧੁਵਨ' ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ 3 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 7,65,95,400/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮਿਤੀ 1.3.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ 2004 ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਲੈਟ ਅਣਵਰਤੇ ਪਏ ਪਏ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 2016 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 (* 1986 ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 24ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੋ ਸਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਮਾਂ-ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਨੰਬਰ 3772/2014 (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ 2014 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਠਿਆ ਤਾਂ 2004 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 76 ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 1.3.2016 ( ), ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 29 ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ 'ਕਨਵੈਨਸ ਡੀਡ' ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗ16.3.1996 , ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਸ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 1.3.2016 ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ 'ਡੀ' ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ' ਖਪਤਕਾਰ 'ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ' ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ, ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) 'ਖਪਤਕਾਰ' ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈਃ ਐੱਫ

" (ਡੀ) "ਖਪਤਕਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ-(i) ਕੋਈ ਮਾਲ ਉਸ ਰਕਮ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼; ਜਾਂ

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਾਰਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਹਿਲੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼। " (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਨੂੰ 1993 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 24 ਰਾਹੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1993 ਦਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 50), 18.6.1993 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। 1993 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 50 ਨੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਓ) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਨਿਰਮਾਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਰਿੰਗ ਮੀਡੋਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੇ. ਐੱਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਰਾਹੀਂ ਹਰਜੋਲ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ । (1998) ਸੀਪੀਜੇ 1 (ਐੱਸਸੀ), ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਲਾਭਾਰਥੀ ਲਈ ਸੇਵਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱ ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) (ਡੀ) (ii)। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਵਰਗੇ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਕੋ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੀਲਾਵਤੀ ਕਿਰਟਲ ਮਹਿਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰੱਸਟ v ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਐਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ। ਇੱਕ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1986 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਪੀ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ, (1995) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 583, ਬੀ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਡਿਜੀਟਲ ਕਲਰ ਲੈਬ ਬਨਾਮ। ਅਗਫ਼ਾ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2018) 14 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 81, ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਲੈਟ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਉਦੇਸ਼ '। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫਲੈਟਾਂ ਡੀ ਵਿੱਚ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਨ। ਨਰਸਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ। ਇਸ ਲਈ ਫਲੈਟ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣਾ। ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ' ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਉੱਪਰ), ਚੀਮਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜਨ ਸਿੰਘ, (1997) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 131, ਅਤੇ ਕਲਪਵਰੁਕਸ਼ਾ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ। ਤੋਸ਼ਨੀਵਾਲ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (ਬੰਬਈ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ, (2000) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 512, ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ।

4. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ' ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਇੱਕ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾਃ

" 10. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਅਧਿਕਾਰੀ/ਏਜੰਸੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਨ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪੂਰਾ ਐਕਟ ਖਪਤਕਾਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਖਪਤਕਾਰ" ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਲਈ। ਵਿਵਾਦ.
ਐਕਟ ਦੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

11. ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼" ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। " ਵਪਾਰਕ "ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ" ਨਾਲ ਸਬੰ ਕਾਮਰਸ (ਚੈਂਬਰ ਦਾ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼); ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ; ਵਪਾਰਕ; ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ" (ਕੋਲਿੰਸ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ) ਜਦੋਂ ਕਿ "ਕਾਮਰਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ" (ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ)। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ" ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ) (ਆਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਖਪਤਕਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਐਕਟ ਦੇ..... ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ "ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼" ਕੀ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ। ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਿਆ ਮਾਲ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਭਾਵ। , " "ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ" ਅਤੇ "ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ" ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਰੀਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੁਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) 1986 ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟਃ

" 3 ..... "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

4. ਸਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਃ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

6. ਜਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈੱਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਈ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਰੇਟਿੰਗ ਸੈੱਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਲੋਡ਼ ਪੈਣ 'ਤੇ, ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ” ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੇ ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਡਿਜੀਟਲ ਕਲਰ ਲੈਬ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਲਾਭ ਗਤੀਵਿਧੀ H 574 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ' ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਠਜੋਡ਼ 'ਹੋਣ ਦੀ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 12 ..... ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ "ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਖਪਤਕਾਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੱਥ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ .ਹਰ ਕੇਸ.

17. ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਚਾਲਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਜਾਂ ਹੈਲਪਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਬੇਸ਼ਕ, ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ। ਇਸ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ

ਉਪਯੋਗਤਾ, ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਈ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਥਿਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਵਿੱਤ ਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ "। ਇਸ ਲਈ ਪੈਰਾਮਾਉਂਟ ਡਿਜੀਟਲ ਕਲਰ ਲੈਬ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਲਈ ਸੀ। ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

5. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਨ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟੈਸਟ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਸਿਰਫ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਸੀਃ

" 14. ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ; ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹੈ; ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ (ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿਆਖਿਆ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਖਪਤਕਾਰ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖਪਤਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਖਪਤ ਲਈ ਜਾਂ ਲਾਭਾਰਥੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜੇ ਵੀ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਟਰਰ ਜਾਂ ਇੱਕ 5-ਤਾਰਾ ਹੋਟਲ ਅਤੇ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ। ਜੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ.

6. ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਉਪਾਅ ਐਚ 576 ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਨਾ

ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਜੋ ਆਪਣੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ/ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਟਰਨਓਵਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਉਡਾਣ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਜਾਂ ਰੇਲ ਟਿਕਟਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਏਅਰਲਾਈਨ/ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ' ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸੇਵਾ -

ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੰਡੋਰਾ ਦਾ ਬਕਸਾ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ-ਐੱਫ ਜੈਕੇਟ

ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਵਪਾਰਕ

(i) ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ' ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਰਮਾਣ/ਸਨਅਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ।

(2) ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iii) ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਏ ਮੁੱਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਰਥੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਬੀ (iv) ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਰਥੀ ਦੀ ਖਪਤ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ 'ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ' ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ।

8. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਲੈਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ/ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਫਲੈਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਲੈਟਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਲਪਵਰੁਕਸ਼ਾ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਮੂਹ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸੈਂਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਟੀ. ਸਕੈਨ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼' ਦਾ ਅਰਥ। ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸੈਂਟਰ/ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਿੱਧਾ ਗਠਜੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਰਸਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੋ ਜੋ ਉਹ ਸਹਿ-ਬੀ ਆਰਡੀਨੈਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਰਸਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ, ਬੈੱਡਸਾਈਡ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦਾ ਰੂਪ। ਕੁੱਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਫਰੰਟਲਾਈਨ 'ਤੇ ਹਨ
ਇਲਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬਿਹਤਰ ਮੈਡੀਕਲ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ 'ਖਪਤਕਾਰ' ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਜੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਸ' ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate